

НОВА ЕВРОПСКА ИНИЦИЈАТИВА
ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ МЛАДИХ

Европски пакт за младе – пакт
за иновативну и одрживу Европу
Страна 3

НАША ТЕМА:
ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ

Превођење
примера у систем
Стране 4–6

МЕРЕЊЕ УЧИНКА
ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Праведност и квалитет основа
новог модела финансирања
Страна 7

БАЈКОВИТА
МАТЕМАТИКА

Бића из маште
кроз цифре
Педагошка пракса

ИЗАЗОВИ САВРЕМЕНЕ ШКОЛЕ

Гимнастиком ума против просечности

Како треба да изгледа школа 21. века и на који начин остварити замишљене идеале, пројекције и зацртане циљеве из докумената усвојених на међународном плану, то је питање од „милион долара”, јер одговор не може бити једноставан и лак у времену које врви од епохалних открића, али и парадокса. С једне стране су брзе и револуционарне промене, истраживање Космоса, интернет, „алтернативни” извори образовања, а с друге, махом, лимитиране финансије за образовање, бар кад је реч о земљама попут наше.

Не може се зажмурити ни пред чињеницом да је огроман број људи данас још увек функционално неписмен.

Без великих претензија, али са

Данас се често преиспитује улога наставничке професије, али, иако се апострофирају као кључни актери промена, аналитичари ипак оцењују да су јако запостављени. Рецимо, већина оних који раде у школама традиционално су припремани за подучавање имагинарног „просечног” ђака при чему се очекује да индивидуализују приступ ученицима...

Др Невена Буђевац, са Учитељског факултета у Београду, на једноставним примерима показала је како наставници анализирањем и преиспитивањем сопственог рада могу да га унапређују, при чему „скретање са утабаних стаза”, сматра, не изискује много напора.

Тај метод, једноставно, може се подвести под менталну гимнастику, а

разумљиво, али није то једини ефекат преиспитивања. Наставници су, тако, на семинарима рекли да им, поред унапређивања рада, то помаже да изађу из рутине, јер су склони да се понекад заглаве у једноличности. А значи им и размена искустава са колегама – коментарише Буђевац.

Осим снимања часова, наставници који су вољни да мењају нешто у свом понашању могу то да чине и тако што ће, на пример, питати ђаке шта мисле о њиховом стилу рада. Они које то занима, добијају повратну информацију, при чему су и ученици задовољни што се и њихово мишљење уважава. Да и тако могу да се добију и веома необичне информације, уверила се и професорка која је била потпуно затечена кад је у једном ђачком коментару прочитала да код ње може лако да се прође с пушницама.

Можда је решење и у томе да се повремено завири и у ђачке белешке са предавања. Тако је професор филозофије са тринаестогодишњим стажом

био затечен кад год би завирио у свеску својих ученика. Његов коментар је довољан сам по себи: „Да ли је могуће да сам заиста тако нешто рекао?”

Оцењивање у Србији такође је веома клизав терен, а ту тезу потврђује и статистика, која неумољиво, као лакмус папир показује све слабости у вредновању ђачког знања. Упркос постојању правилника о оцењивању, критеријуми који се прописују, бар до сада, махом су остајали само мртво слово на папиру.

Према речима Јасмине Ђелић, из Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања, у многим разговорима са наставницима ретко може да се чује да се жале како оцењују. Углавном мисле да су добри оцењивачи, али кажу да се најнеблагонајније осећају управо у тој улози. Већина наставника је убеђена да успева да се избори са захтевима који се односе на квалитетно оцењивање, иако им та улога оцењивача углавном не прија.

Сврха оцењивања је да се развије

активан однос и успостави континуитет у учењу, што је највећа бољка система данас, сматра Ђелић, при чему не говори само о томе како се ученици односе према учењу, него и како их сви подстичемо и дајемо прилике да стичу нова сазнања.

Ако је могуће, бар у једном новинском тексту, не подсећати на све оно што тишти запослене у просвети, а зна се да је та листа веома дуга, можда се макар може рећи да се каже да ни веће плате, ни најбоље опремљене школе, ни најидеалнији наставни планови и програми ништа неће променити ни за јоту, ако наставник, и даље главни шеф у учioniци, није заинтересован да са децом ради најбоље што зна и уме. Њима би, упркос свему, ипак требало нешто да значи чињеница да је одавно засветлела црвена лампица, јер се свакодневно, пред њиховим очима, бистра и знатичељна деца просто „гасе”, зато што им је школа смарајућа и незанимљива.

О. Николић

ДВОЈКА И ПЕТИЦА, А ИСТО ПОСТИГЊУЊЕ!

Ево како се у Србији оцењује. Генерација која је претпрошле године завршила осми разред, имала је просечан успех 4,08. Сваки седми био је носилац Вукове дипломе, а на југу Србије „Вуковац” је био чак сваки пети ђак.

– Можемо се сложити с тим да оцене с којима су осмаци кренули у наставак образовања не могу да буду довољно у функцији наставе и учења. Кад погледамо додатно податак који се односи на повезаност оцена са постигнућем, на примеру математике, видимо да у једној школи неко има двојку из математике и исто постигнуће на завршном испиту са учеником из друге школе, иако је школу завршио са тројком, четворком, па и петицом из тог предмета. Па се питамо да ли уопште имамо критеријуме оцењивања и да ли, када наставници говоре о критеријумима, више говоре о имплицитној педагогији него о критеријумима које имају у виду када оцењују ученике – коментарише Јасмина Ђелић, закључујући да је на основу тих података „потребно много учења и преиспитивања у овој области, доста рада и осмишљавања”.

жељом да расправљају о изазовима савремене школе, у београдској Филолошкој гимназији разговарали су недавно управо о тим тенденцијама. Свестан да овај скуп не може до краја да одговори на тако захтевну тему, директор Филолошке др Душко Бабић лаконски закључује да ће размишљање о изазовима можда отворити неко ново питање, а то је, каже, често важније од нађених одговора.

Шлагворт за дебатну дао је професор Ноел Путник из школе-домаћина.

По његовој оцени, свако ко је озбиљније укључен у савремени процес образовања и васпитања зна врло добро какви су и колики проблеми и дилеме који се крију иза појма савремене школе, при чему се „може говорити и о кризи саме идеје образовања, не само код нас, него и у савременом друштву уопште”.

Узроке, пре свега, треба тражити у глобализованом друштву које се јако брзо развија и мења на свим пољима, па просвета не може остати слепа на све те промене и мора се и сама мењати ако жели да остане важан део савременог друштва.

Питање је само какве су промене потребне и колико далеко морају ићи? У разговору о изазовима савремене школе на скупу су се извојиле две теме битне за промишљање о школи будућности – о наставницима и оцењивању. Обе су представљене из занимљиве визууре.

спортским речником речено, за врхунске резултате, као и у спорту, потребан је сталан тренинг. Не само онда када искрсне проблем у настави који треба хитно решавати.

– Све чешће се говори да изузетног наставника не карактерише оцена уметли да примени конкретну теорију, већ у којој мери преиспитује сопствени рад. Сви смо склони да идемо утабаним стазама, не зато што је то најефикасније, него нам је најлакше, јер не можемо увек да крчимо нове стазе – објашњава Буђевац.

Како се преиспитује сопствена пракса? Наставници то најчешће раде тако што постављају сами себи питања о свом раду и покушавају да дају одговоре на њих. Постоје већ уходани начини на које се то ради. Међу омиљенима је снимање часова који касније могу у више наврата да се премотавају и анализирају.

Чим је погледала снимак свог часа, једна наставница се јако изненадила кад је схватила колико често прави паузу кад говори и какво јој је држање на часу. Није била свесна колико често држи руке на леђима, а у појединим тренуцима на часу, када није желела да изгуби нит, чешће се ослањала на неколико ученика.

– Јесте фокус моје приче да кроз преиспитивање и анализирање онога што радимо заправо желимо да будемо бољи наставници и то је сасвим

ЕЛЕКТРОМРЕЖЕ СРБИЈЕ: СТИПЕНДИЈЕ СТУДЕНТИМА ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ Дуално образовање – кључ успеха сваке привреде

Јавно предузеће Електромреже Србије је 20. новембра ове године свечано уручило десет стипендија студентима Електротехничког факултета у Београду. Годиншња стипендија износи 120.000 динара, а право да учествују на конкурсима имали су редовни студенти ЕТФ-а, смера енергетика, који у овој школској години уписују завршну годину основних или мастер академских студија и чија је просечна оцена најмање 8,50.

– Развијамо програме сарадње и подршке који младим и образованим људима пружају могућност професионалног усавршавања и запослења у земљи. Стратегија Електромреже Србије је задржавање младих стручњака у Србији. ЈП ЕМС даје подршку концепту дуалног образовања, односно повезивању теорије и праксе, што је кључ успеха сваке привреде која постиже добре резултате – изјавила је заменица генералног директора ЈП ЕМС, Александра Наупарац приликом доделе стипендија.

Основни циљ овог пројекта је материјална и каријерна подршка талентованим студентима електротехнике, али и начин да се млади људи задрже у Србији.

– Студенти се боре да добију што више знања и да се припреме за живот. У тој борби најтежи период је студент-

ски, а ове стипендије им помажу да лакше савладају ту прву препреку. С друге стране, компаније као што је ЕМС желе да имају најбоље кадрове. Ово је симбиоза ЕМС-а и Електротехничког факултета од које корист имају наши најбољи студенти – рекао је проф. др Зоран Јовановић, декан Електротехничког факултета у Београду.

О стипендистима ће током праксе водити бригу ментори из ЈП ЕМС-а, чији ће задатак бити да им пренесу практична знања из области енергетике. Програм стипендирања обухвата и могућност запослења у ЈП ЕМС након завршетка периода стипендирања.

– Мислим да би требало да има више оваквих пројеката, јер много значи када има некога ко цени наш рад. Ово ће нам свакако бити стимуланс да будемо још бољи – рекао је стипендиста Владан Ристић.

У септембру ове године, ЈП ЕМС је доделио и десет стипендија ученицима средње електротехничке школе „Никола Тесла” у Београду. И они су, уз финансијску помоћ, добили и могућност да се практично упознају са радом у Електромрежи Србије, као и да на крају школовања пронађу одговарајуће запослење у компанији која је међу најуспешнијима у Србији.

Д. Алексић